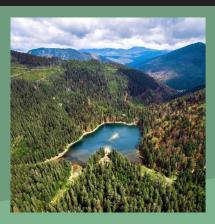
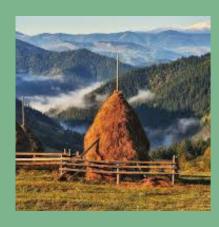
УКРАЇНСЬКІ КАРПАТИ

Могутні буки, стрункі смереки і ялини, оповитий легендами край. Весною тут можна потрапити в долину нарцисів, влітку— на зелені полонини, а взимку— на блискучі білизною лижні схили.

Клімат тут помірно континентальний. В середині літа середня температура повітря близько 20 градусів, але на вершинах гір — -6-8. Уже в листопаді гори покриваються снігом, сніговий покрив до березня досягає 3 м глибини. Середня температура січня від -5 ло -15 ° $^{\circ}$ С.

У Карпатах безліч річок, найбільші з яких Прут, Стрий, Черемош. Один з наймальовничіших куточків Карпат — Синевірська долина і її перлина — озеро Синевір. Площа озера — 7 гектарів, глибина — близько 20 метрів. Озеро Синевир з усіх боків оточене гірськими

схилами, покритими стрункими ялинами та смереками. Посеред озера невеликий острівець, що робить озеро схожим на око. Тому його ще називають морським

Пам'яток в Карпатах так багато, що можна знаходити собі кожен раз нові маршрути. Але при цьому Карпати все також будуть вабити своїми незвіданими місцями!

Найбільш цікаві факти про Карпати:

- Найбільшим озером у Карпатах є Синевір, воно знаходиться на території Закарпатської області в Межигірському районі. В народі називають "синім оком", "карпатською Ріцею". Сильний землетрус, а можливо багатовікові вивітрювання викликали обвал скель, які і загатили долину гірського потоку й утворили озеро на висоті 989 м над р.м. За підрахунками фахівців, озеро утворилося приблизно 10 тисяч років тому. Синевір займає площу не більше 5 гектарів, а максимальна глибина 22 метри.
- Найбільш високогірне місто Рахів. Середня його висота становить 820 м над р.м. Цьому місту належить ще один рекорд найбільший перепад висоти між вулицями 600 м: від найнижчої (400 м) до найвищої 1000 м.
- Найвисокогірніше місце праці та наукова споруда — біостаціонар Львівського відділення інституту ботаніки НАН України, який розташований на полонині Пожижевській (1429 м над

р.м.). Включає метеостанцію та сніголавинну станцію. Збудований в 1899 р.

- Найбільш вітряне місце в Карпатах полонина Пожижевська. Вітер зі швидкістю понад 15 м/с (54 км/год) дує тут в середньому 120 разів щорічно.
- Полонина Пожижевська є також і найвологішим місцем України – 1593 мм рт. ст. річних опадів.
- Найвище розташована конструкція в 1996 р. було встановлено 5-метрову стелу на г. Говерла, на якій розміщено державні символи – жовтоблакитний прапор і тризуб.
- Найвисокогірніша споруда на вершині Піп Іван височить кам'яна коробка, що була метеоролого-астрономічною обсерваторією. Урочисте відкриття відбулося влітку 1938 р. Головним астрономічним інструментом був астрограф з діаметром об'єктива 33 см. Під час ІІ світової війни цей будинок, відомий як "Білий слон", занепав і чекає на воскресіння.
- В Карпатах найбільше плоскогір'я знаходиться на території Чивчинських гір, саме тут є гора Поляниця, вершина якої доволі пласка та знаходиться на висоті 1750 метрів над рівнем моря.

УКРАЇНСЬКІ КАРПАТИ

Україна настільки різноманітна, що не втомлюється дивувати і захоплювати. В різних її куточках велика кількість цікавих місць, наприклад, Карпати— наша гордість, місце, в яке завжди хочеться повертатися. Знову і знову!

Пропонуємо до уваги туристів топ-17 цікавих фактів про Карпати. Дізнайтесь що подивитись чи на що звернути увагу відвідуючи чарівний світ Карпат.

Карпати — гірська система в Центральній Європі, що займає 188 тисяч квадратних кілометри. Гори поділяються на Південні, Східні, західні Карпати. Карпатські гори відносно молоді, сформовані в альпійську епоху горотворення і мають вік понад 25 мільйонів років.

Найвища вершина Карпат — Герлаховський штит (Словаччина), її висота становить 2655 м, а найвища гора Українських Карпат — Говерла, висота якої становить 2061 м.

Карпати мають вулканічне походження, не надто високі, середня висота їх становить близько 1400 м. Своєю назвою гори зобов'язані або албанцям (коропа – в перекладі камінь), або полякам ("karpa" – нерівності).

Окрім території України, ця гірська система розташовується ще в ряді інших країн: Румунії, Словаччині, Угорщині, Чехії та Польщі. Загальна протяжність становить близько 1500 км.

Українські Карпати розташовані в центрі Східних Карпат. На території України вони мають протяжність 280 кілометрів в довжину і 110— в ширину. Прикарпаття захоплює Львівську, Чернівецьку та Івано-Франківську області, Закарпаття— Ужгородську та Закарпатську.

До вершин Українських Карпат, висота яких перевищує позначку в 2000 м., входять: Бребенескул (2032 м., займає територію Івано-Франківської та Закарпатської областей), Піп-Іван (2028 м., Івано-Франківська та Закарпатська області), Петрос (2020 м., Закарпатська обл..), Гутин Томнатик (2016 м., Закарпатська обл.), Ребра (2010 м., Івано-Франківська та Закарпатська області).

У Карпатах знаходиться до 20% всіх лісів України.

Назва	Висота	Кількість бобрів	Колір
Говерла	2061	8548	Зелений
Бребенескул	2035	198	Червоний
Піп Іван Чорногорський	2028	900	Білий
Петрос	2022	3	Чорний
Гутин Томнатик	2016	75	Білий
Ребра	2001	12	Сірий

- Говерла (2061 метр) На вершині встановлений кам'яний монумент у формі тризуба та закладено капсули із землею з усіх областей України.
- Бребенескул (2032 метри) Схили гори круті та кам'янисті. Часто сніг на них лежить аж до літа.
- Піп Іван Чорногорський (2028 метри) -Особливо мальовничим Піп Іван стає взимку, коли сніги огортають обсерваторію.
- Петрос (2020 метрів) "грозова гора", одна з найбільш відвідуваних вершин Карпат, і одна з найбільш небезпечних.
- Гутин Томнатик (2016 метри) Під схилами гори знаходиться озеро Бребенескул - найвисогірніше озеро України.
- Ребра (2001 метр) Колись тут проля-

гав польсько-чехословацький кордон, про що свідчать стовпчики на хребті.

- Піп Іван Чорногорський (2028 метри) -Особливо мальовничим Піп Іван стає взимку, коли сніги огортають обсерваторію.
- Петрос (2020 метрів) "грозова гора", одна з найбільш відвідуваних вершин Карпат, і одна з найбільш небезпечних.
- Гутин Томнатик (2016 метри) Під схилами гори знаходиться озеро Бребенескул - найвисогірніше озеро України

УКРАЇНСЬКІ КАРПАТИ

ТВАРИНИ КАРПАТ

У Карпатах можна зустріти близько 435 представників фауни. Сприяє цій різноманітності багатство хвойних лісів. Серед представників тваринного світу: благородний олень, косуля, болотна черепаха, європейський вугор. Цікаво, що Карпатські гори — домівка для тварин, котрі родом із Середземноморського краю. Представники: плямиста саламандра, зелена жаба. Також тут можна зустріти тварин, батьківщиною для котрих є сибірська тайга. Це глухар та тетерук.

Є також і особливість фауни. У Карпатах мешкають тварини-ендеміки, які живуть тільки у цьому місці. Серед них — карпатський тритон та білка. Недарма говорять, що серед тварин більше взаємопорозуміння, аніж між людьми.

У Карпатах мешкає 3-тя частина від усієї кількості ссавців української природи. Ця цифра становить орієнтовно 74 види братів наших менших. Окрім того, українську частину Карпат населяють представники основних класів тварин — комахи, птахи, риби та земноводні. Найпоширенішим видом ссавців у Карпатах є рукокрилі. З високих смерек, з потаємних дупел та чагарників дивляться на гостей гір: малий та великий підковиноси, кажани, вухані та нічниці.

Мешкають тварини у лісах за принципом «сходинок». Іншими словами, їх можна зустрітити на рівнинах передгір'я (це всього 200м над рівнем моря), а також аж у альпійських чагарниках, котрі знаходяться на висоті 1600-1850м. Землерийка, білозубка, ховрах, ондатра та хом'як — це ті тварини, котрих не зустрінеш на високогір'ях. А полівка снігова та альпійська білозубка навпаки дуже полюбляють побігати на висотах понад 2 км над рівнем моря.

Специфіка фауни Українських Карпат полягає у тому, що у цій місцевості можна зустріти велику кількість диких свиней. Раніше ці ссавці населяли практично усю Україну, а сьогодні — вони мешканці глухих територій, здебільшого букових лісів.

Чудово почуваються тут також і гризуни. Щоправда їх тут не так багато. Білка карпатська узимку мешкає у букових лісах, а влітку «переїжджає» у передгір'я.

Карпатський ліс може похвалитися наявністю ще одного ссавця — заєць-русак. Звичайно, що населяють ліси й такі тварини, котрі дещо чинять йому шкоду — це пацюки та різні види мишей: польова, хатня, жовтогорла та лісова. Також тут велика кількість комах. Є також тварини-лікарі, котрі дбають про навколишнє середовище, винищують шкідників, очищають кору. Це їжак, білозубка та бурозубка.

Найхитріший казковий персонаж – лисичка також проживає у цих місцях. Вона поїдає шкідників. Зустрічається у місцевості перед горами та на маківках гір. Борсук — теж надзвичайно корисна тварина, він регулює кількість небезпечних комах та гризунів.

До речі, Карпати — дім, у якому комфортно різноманітним невеликим хижакам. Серед них представники куницевих — тхори, видри, норки. Вони проживають у хвойних посадках та близько водойм.

Карпатські ендеміки:

- Бурий ведмідь
- Рись
- Благордний олень
- Bos

УКРАЇНСЬКІ КАРПАТИ

ФЛОРА КАРПАТ

Українські Карпати — дивовижне місце, де можна відпочити на лоні природи й заглибитися у світ гуцульських містичних вірувань. Природа цього регіону приваблює гостей із різних куточків України. Її рослинний світ захоплює і зачаровує. Знамениті карпатські чаї зігрівають домівки туристів з усієї Європи, а настоянки на травах дають силу і міць.

Флора Карпат — це більше 2000 унікальних видів рослин. Лише тут можна зустріти реліктові породи, які ростуть у регіоні ще з минулої геологічної епохи. Не можна забувати й про ендеміки — рослини, що ростуть лише в карпатському регіоні й ніде більше. Серед них є навіть альпійські види, а також представники аркто-альпійської флори.

Що ж туристові варто знати про флору українських Карпат? Чим вона може здивувати? І які заповідні зони модна відвідати для знайомства з рідкісними рослинами?

Карпатські ліси та їх особливості.

У доісторичний період змішані та хвойні ліси займали майже усю територію Карпат — близько 95%. Заселення цих територій почалося лише в XV столітті, завдяки чому багато реліктовий і рідкісних порід збереглися до сьогодні. Сучасне охоплення лісами регіону — 45%. Зважаючи на масову вирубку лісів, це чудовий показник. Він дозволяє зберегти унікальну екосистему Карпат, а букові праліси регіону стали частиною Всесвітньої природної спадщини.

Листяні та хвойні високогірні ліси — це ідеальне місце для відпочинку та оздоровлення. Туристи з усієї Європи приїжджають сюди, щоб подихати цілющим повітрям, наповненим ефірними оліями хвої. На території регіону ростуть унікальні дерева, що стали частиною Червоної книги Карпат. Наприклад, тут можна зустріти зникаючу модрину польську, яку охороняють в заповідниках і заказниках.

Рідкісні рослини Карпат: квіти та трави

Більшість трав та квітів регіону— це субальпійські види. На всій території України немає багатішого і різноманітнішого флористичного регіону. До того ж з 3000 унікальних рослин 271 вид занесений до Червоної книги України.

Особлива окраса регіону – ендеміки.

Найбільш відомі серед них такі:

- смородина карпатська;
- ломикамінь карпатський;
- первоцвіт полонинський;
- аконіт низький.

Які природні парки Карпат варто відвідати?

Екотуристові варто відвідати такі парки:

- Галицький національний парк. Має загальну площу в майже 15000 гектарів. На території ростуть реліктові рослини, а також столітні ендеміки.
- «Горгани». Це природний заповідник, який охоплює недоторкану центральну частину українських гір. На території ростуть рідкісні рослини Карпат, серед яких сосна кедрова європейська, сосна альпійська, перстач золотистий, арніка гірська
- Карпатський біосферний заповідник. Це частина біосферних резерватів, що входять до списку ЮНЕСКО. Тут знаходяться найбільш масштабні у всій Європі праліси, де ростуть буки, ялиці, смереки.